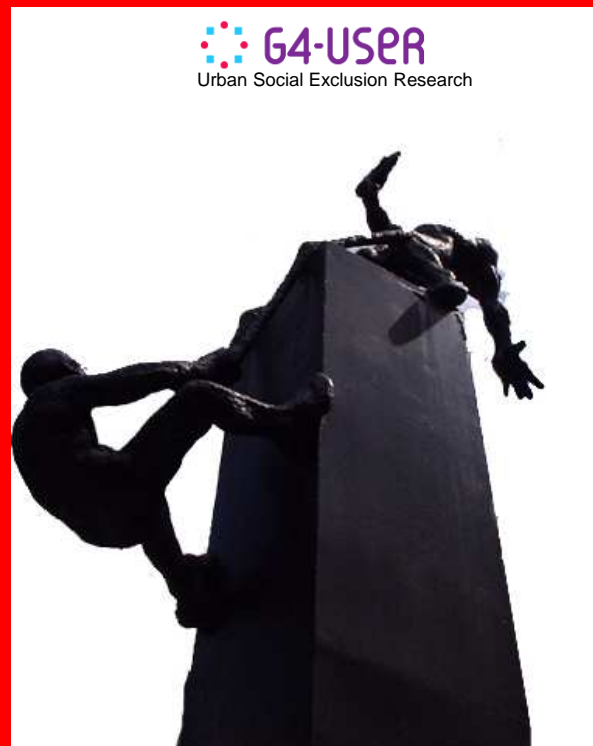

GGD - WPI - GGD - Stadsdeel Oost
Amsterdam

(Meer) Mankracht!

Onderzoek ter preventie van afglijden van baanloze
mannen

Tjerk Kamann
Onderzoeker

tkamann@ggd.amsterdam.nl

Mannen vliegen hoog en vallen diep...

Oververtegenwoordigd aan de top

En oververtegenwoordigd aan de grond

- Ca. 90% van feitelijk daklozen in de G4 is man

Over "Mankracht!"

Mankracht!

Onderzoek voor en door alleenstaande mannen in de bijstand ter preventie van afglijden

Activeringstraject & Onderzoek

2009-2010: To – 472 mannen

2012: T1 – 274 mannen

2017: nader onderzoek ter bevordering van sociaal kapitaal van baanloze mannen met en zonder psychiatrische klachten (in oud oost)

<https://www.youtube.com/watch?v=P7YhJUIVgNM>

✘ Inhoud

✘

✘

- Aandachtpunten: Drie dingen
- De rol van de rol: hypothese van dubbel stigma
- Bevorderen van persoonlijke veerkracht: aandacht voor *grip op werkelijkheid* van cliënten

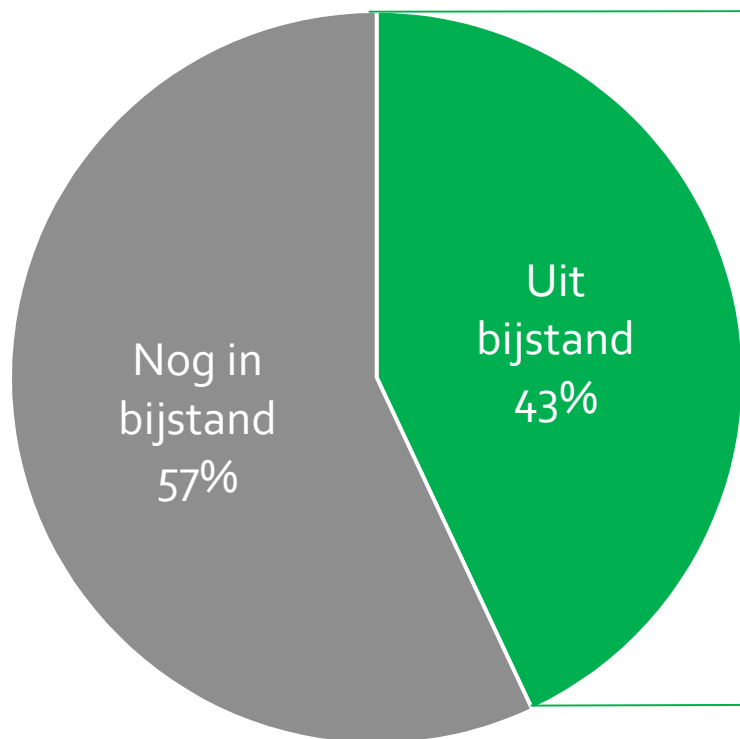
3 dingen

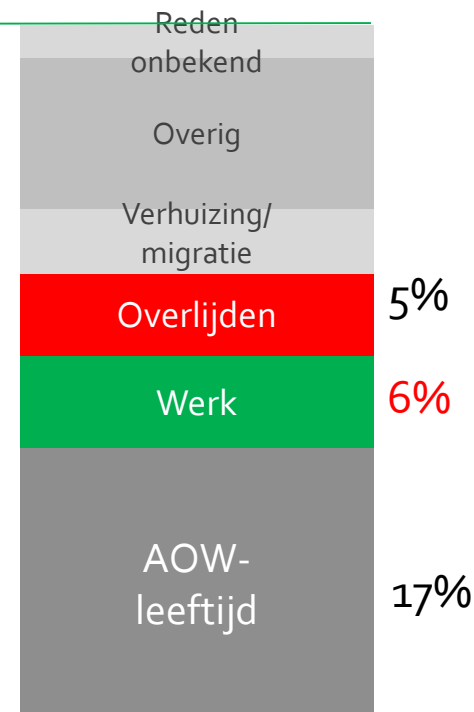
Realiteit: bijna geen perspectief op werk

Hoeveel mannen hebben na 8 jaar werk gevonden?

Uitstroom na 8 jaar (n=251)

Reden uitstroom

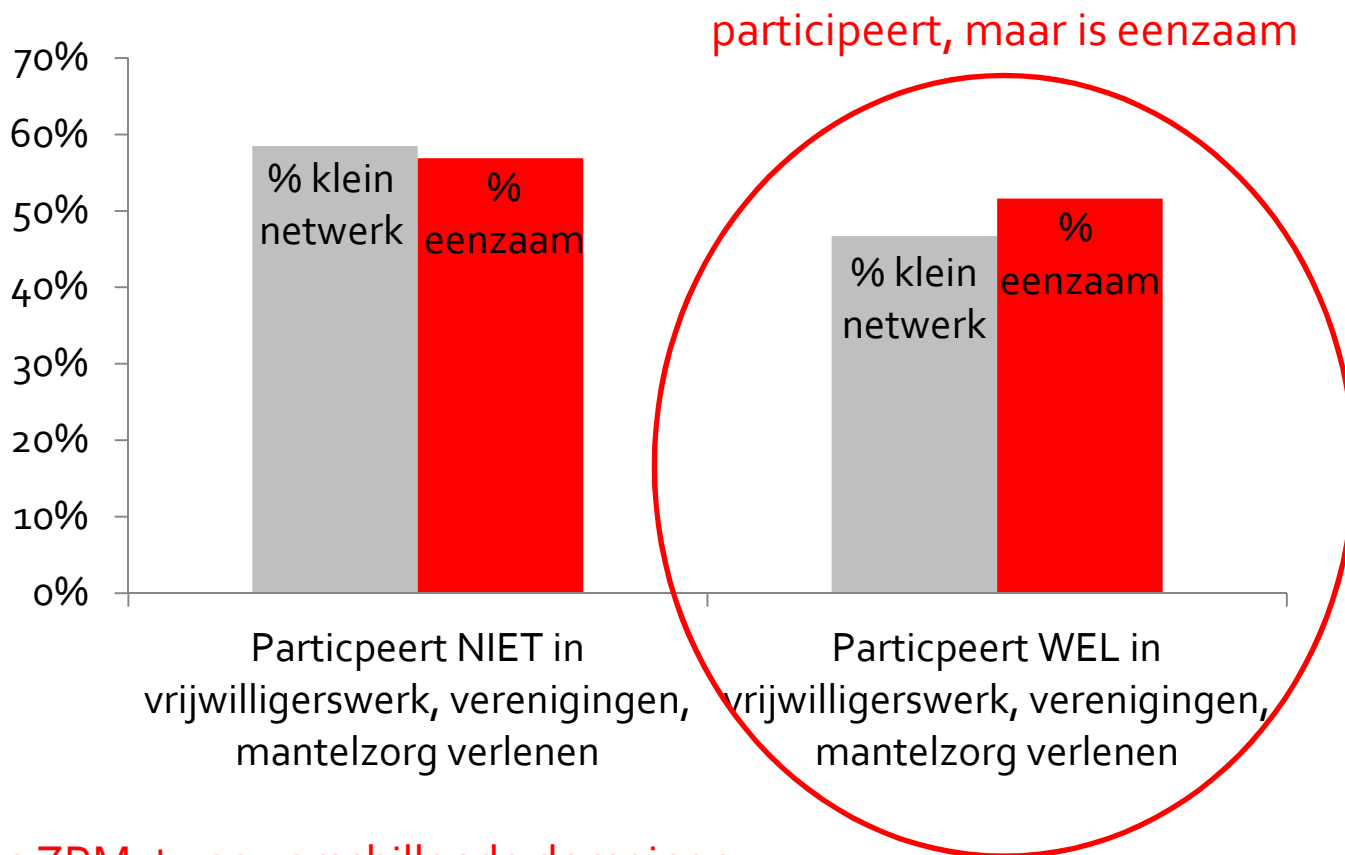
✘ Toegang sociale hulpbronnen ✘ belangrijkste voorspeller van ✘ Subjectieve Kwaliteit van Leven

- Zo blijkt uit analyses
 - (tevredenheid met) Maatschappelijk participatie lijkt vooral van belang voor zover dit bijdraagt aan (tevredenheid) sociaal netwerk.

- Maar lastig:
 - Mannen (h)erkennen dit zelf niet als zodanig
 - Benoemen vooral verbeterde financiën en gezondheid als prioriteit
 - Willen hier relatief vaak geen hulp bij
 - Willen ze wel hulp hierbij; dan weten ze vaak niet te vinden

Maatschappelijke participatie is geen garantie voor sociale verbondenheid

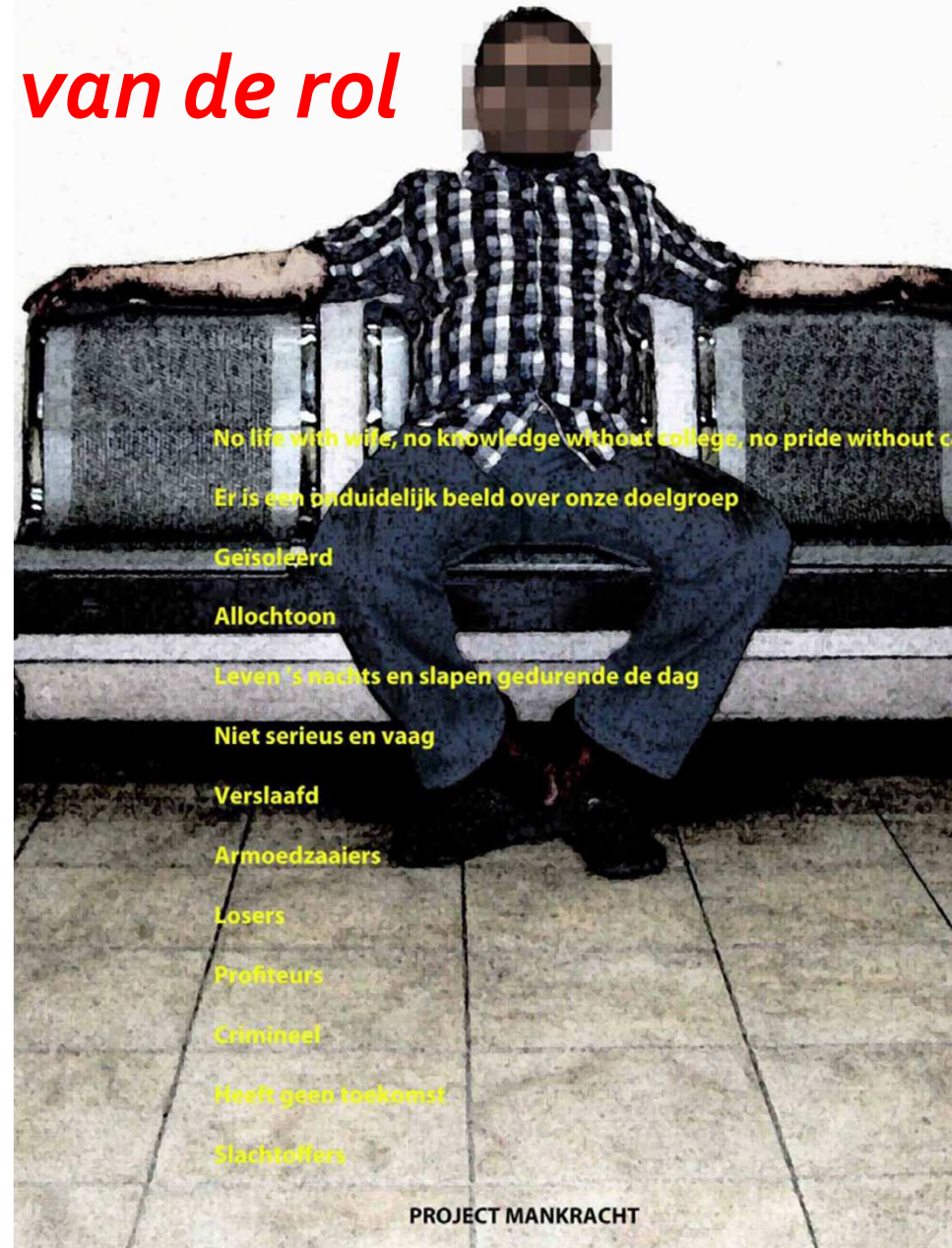
Ook in ZRM: twee verschillende domeinen...

Sociaal netwerk ondersignalering	<ul style="list-style-type: none">ernstig sociaal isolementgeen contact met familiegeen steunende contacten of alleen belemmerende contacten	<ul style="list-style-type: none">weinig contact met familienauwelijks steunende contactenveel belemmerende contacten	<ul style="list-style-type: none">enig contact met familieenkele steunende contactenweinig belemmerende contacten	<ul style="list-style-type: none">voldoende contact met familievoldoende steunende contactennauwelijks belemmerende contacten	<ul style="list-style-type: none">gezond sociaal netwerkveel steunende contactengeen belemmerende contacten
Maatschappelijke participatie	<ul style="list-style-type: none">niet van toepassing door crisissituatie of in 'overlevingsmodus' of veroorzaakt ernstige overlast	<ul style="list-style-type: none">maatschappelijk geïsoleerd of veroorzaakt overlast	<ul style="list-style-type: none">nauwelijks participierend in maatschappij (bijwonen) of uitsluitend zorgtaken	<ul style="list-style-type: none">enige maatschappelijke participatie (meedoen) maar er zijn hindernissen zoals vervoer/ zorgtaken/ kinderopvang	<ul style="list-style-type: none">actief participierend in de maatschappij (bijdragen)

Hoe denken de mannen dat ze
door de samenleving worden gezien?

De rol van de rol

No life with wife, no knowledge without college, no pride without cash

Er is een onduidelijk beeld over onze doelgroep

Geïsoleerd

Allochtoon

Leven 's nachts en slapen gedurende de dag

Niet serieus en vaag

Verslaafd

Armoedzaaiers

Losers

Profiteurs

Crimineel

Heeft geen toekomst

Slachtoffers

PROJECT MANKRACHT

XXX De rol van de rol

- Hypothese “dubbel stigma”
 - Baanloos
 - Psychiatrische aandoening
- Het is moeilijk in onze “werk” georiënteerde samenleving een bevredigende “rol” in te nemen als baanloze.
- “Ziekterol” (medisch afgekeurd) biedt bescherming tegen druk te werken: “je hoeft niet” (kan niet...)
- Maar vertellen dat je een psychiatrische aandoening hebt, is ook weinig bevorderlijk bij een eerste ontmoeting

Als iemand je vraagt "wat doe jij?" wat zeg je dan?

Wat doe jij? (n=240)

Participatie samenleving: "Ziekterol" biedt (beperkte) bescherming

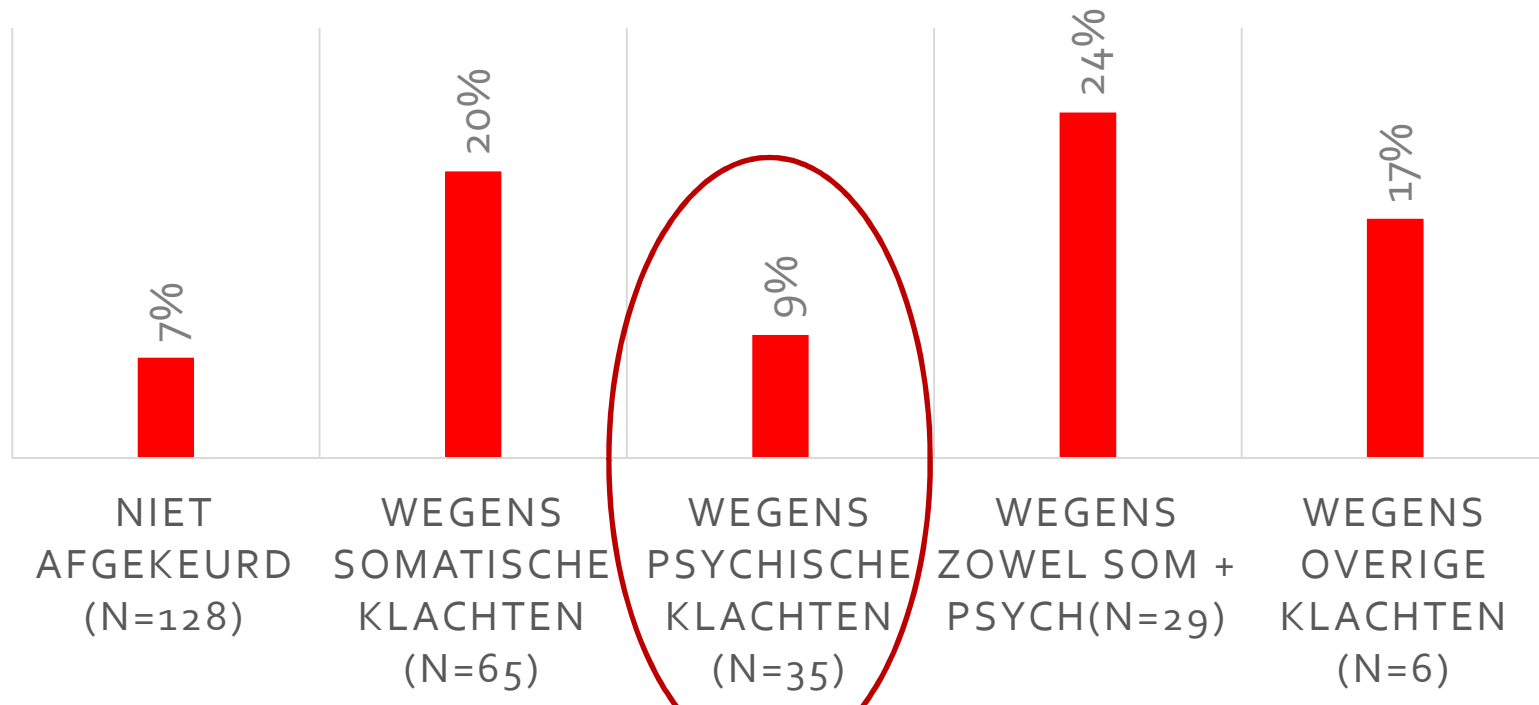
Mate van positieve reactie op wat respondenten zeggen te doen

“Ziekterol” vooral troef voor lichamelijk afgekeurden

RELATIEF LAAG PERCENTAGE MANNEN DIE ZIJN AFGEKEURD VANWEGE PSYCHISCHE KLACHTEN VOERT ZIEKTEROL OP

XXX Conclusie: De rol van de rol

- Bevestiging van verwachte dubbele stigma:
 - Ziekterol biedt (beperkte) bescherming
 - Maar minder voor mannen met PSYCH problemen
- Positieve invullingen rol baanloze man: “wat doe je?”
 - Kunstenaar/Schrijver/Muzikant: (10%)
 - Vrijwilligerswerk: (6% noemt dit maar; waarom zo weinig??)
 - (*Werk, beroep: 24%...*)

Interventies gericht op:

-Amsterdammers?
-buurtgenoten?

-naaste familie/vrienden
/partner?

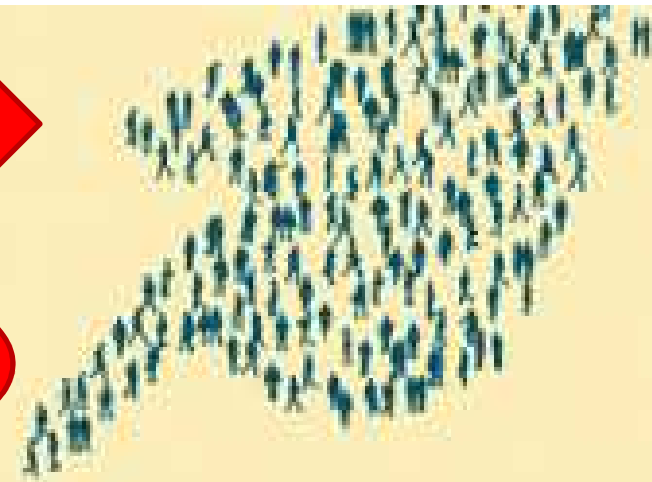
-Individu: o.a. “hoe
presenteer ik mezelf”

“Treat the normal”

Vrijwil-
liger!

“Treat the
individuall”

! *Leren omgaan met eenzaamheid??!*

Bevorderen van persoonlijke veerkracht:

Predictoren “afglijden en herstel”

- Somatisch veel minder invloed dan PSYCH (zoals verwacht)
- **Druggebruik, leefstijl en life events** minder samenhang dan verwacht
- Persoonlijke veerkracht meest duidelijk van belang!
 - Vaak wordt het belang van **zelfvertrouwen** benadrukt in de praktijk. Uit analyses komt naar voren dat **gevoel van controle doorslaggevender** is dan zelfvertrouwen.
- Gevoel van samenhang – **SENSE OF COHERENCE (SOC)** - blijkt meest doorslaggevende indicator van persoonlijke empowerment / veerkracht!
- Ook uit analyses met als uitkomst verbeterde “zelfredzaamheid” (**ZRM**-scores) vormt SOC sterkste voorspeller.

Aandacht voor “Sense of Coherence?”

- Past goed bij doelgroep (ook psychiatrie)
 - Past goed in deze tijd van snelle verandering
 - Bijbehorend model lijkt bruikbaar vanuit verschillende perspectieven (meer medisch – meer sociaal, welzijn etc.)
 - Compatible met concept van positieve gezondheid: *ability to selfregulate*
 - Is meetbaar (gestandaardiseerd) voor lerend monitoren van interventies om “veerkracht” te verbeteren
- Bruikbaarheid toetsen: handen en voeten geven vanuit de praktijk!

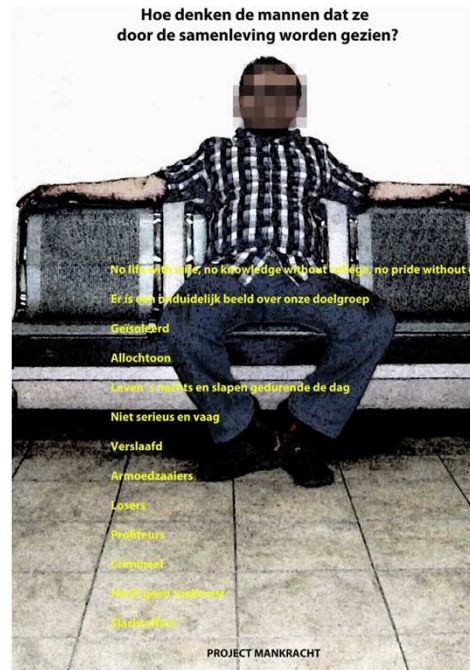
Aandacht voor “Grip op werkelijkheid?”

Aaron Antonovsky

- **Begrijpelijkheid** : mate waarin je gelooft dat dingen op een geordende en voorspelbare manier gebeuren, dat je snapt wat er met je (is) gebeurt en gelooft dat je redelijk kan voorspellen wat er in de toekomst met je gaat gebeuren.
- **Hanteerbaarheid** : mate waarin je gelooft dat je voldoende bent toegerust (vaardigheden, steun, hulpbronnen) om zaken naar je hand te zetten. Dat dingen hanteerbaar en onder controle zijn.
- **Betekenis**: mate waarin je gelooft dat dingen in je leven interessant zijn / een bron van voldoening vormen. Dat dingen echt de moeite waard zijn en dat er een goede reden of ‘levensdoel’ aanwezig is die ervoor zorgt dat het je uitmaakt wat er gebeurt

JE VOELT JE EEN LOSER ALS JE IN DE BIJSTAND ZIT.

3 PUNTEN

MEER BETAALD WERK! WAAR ZIT HET 'M IN?

- Begeleiding: meer tijd, aandacht en maatwerk?
 - Inzet ervaringsdeskundigen
- Meer “ruimte” (denk aan caseload)
- Meer inclusieve arbeidsmarkt

WELKE WAARDE HEEFT VRIJWILLIGERSWERK?

- Minder gewaardeerd dan betaald werk → niet volwaardig
- Weinigen noemen het tegen anderen, maar wanneer genoemd wel
positieve reactie.
- Als participatie niets toevoegt aan sociale verbondenheid, dan geen
toegevoegde waarde voor KvL
- Vrijwilligerswerk geen doel maar middel:
 - Structuur / zingeving / sociale contacten

HOE BEVORDER JE SOCIALE VERBONDENHEID?

- Van groot belang voor KvL!!!
- **Paradox:** behoefte aan onderlinge ondersteuning MAAR willen niet tot (doel)groep “uitkeringstrekkers” behoren.
 - Verschil mannen & vrouwen
 - Weinig aanbod voor mannen
 - Andere benadering nodig?